Cena egz. 10 gr

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXIX | Czwartek 30 czerwca 1938 r. | Nr. 177

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064. Adm. 61073 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

„Chcemy silnej floty, surowców i kolonij!"

Uroczystości z okazji „Dni Morza"

WARSZAWA, 29.6 PAT Dziś w stolicy i w całym kraju odbyło się szereg uroczystości z okazji zakończenia „Dni Morza".

W Warszawie o godz. 10 rano na placu Marszałka Piłsudskiego odbyło się wielkie zgromadzenie obywatelskie, w którym wzięły udział organizacje b. wojskowych z pocztem sztandarowym. Związek Strzelecki, stowarzyszenia społeczne, organizacje rzemieślnicze ze sztandarami, transparentami i orkiestrami oraz mieszkańcy stolicy.

Do zgromadzonych wygłosił przemówienie prezes stol. okręgu Ligi morskiej i kolonialnej Kamiński, mówiąc m. in.:

„Musimy rozwinąć i pogłębić nasze stosunki handlowe po przez uprzemysłowienie kraju w imię podniesienia jego obronności, przez wzmożenie dobrobytu ludności, po przez organizację naszych miast, a gdy brak nam po temu posiadania niezbędnych surowców, dążymy, aby surowce wydobywane były z terenów zamorskich, należących do Państwa Polskiego.

Dążymy do kolonij polskich. Chcemy silnej floty wojennej, chcemy surowców i chcemy kolonij. Chcemy powszechnych i stałych świadczeń na rozbudowę floty wojennej".

W SŁUŻBIE POLSKIEJ MARYNISTYKI
Na zdjęciu — statek szkolny Polskiej Marynarki Wojennej ORP „Iskra" na kotwicy w senie Marynarki Wojennej w porcie Oranu, podczas jednej ze swych dalekich podróży.

Kiedy Japonia
ZAKOŃCZY WOJNĘ

TOKIO, 29.6 (PAT). Na konferencji prasowej w Ministerstwie spraw zagranicznych przedstawiciel ministerstwa oświadczył, że ustąpienie marszałka Czang-Kai-Szeka stanowi wprawdzie podstawowy warunek zaprzestania kroków wojennych, lecz samo przez się nie jest wystarczające. Japonia musi mieć pewność, że Kuomintang nie będzie kolportował akcji dalszego oporu po ustąpieniu Czang-Kai-Szeka.

Ponad 60 tys. żołnierzy
W MANEWRACH ARMII AMER.

NOWY JORK, 29.6 (PAT). W manewrach armii amerykańskiej, jakie odbędą się w sierpniu, weźmie udział 60.529 żołnierzy. Manewry tegoroczne stanowią swojego rodzaju rekord armii amerykańskiej, gdyż dotąd nigdy w manewrach nie brało udziału tylu żołnierzy. W czasie manewrów poddany będzie wszechstronnym próbom nowy ekwipunek piechoty, a poza tym na wielką skalę przeprowadzone będą ćwiczenia bombardowania z powietrza.

Teść miliardera
ROBOTNIKIEM

NOWY JORK, 29.6 (PAT). Teść multimiliardera Jakóba Castora — Francis Frank po całkowitej stracie majątku zwrócił się obecnie do rządowego biura pośrednictwa pracy z prośbą o dostarczenie mu zatrudnienia. Prośbę swą umotywował teść miliardera tym, że zięć nie daje mu na utrzymanie ani też nie troszczy się jego losem. Biuro pośrednictwa pracy oświadczyło Frankowi, że rozporządza tylko miejscem kopacza na robotach ziemnych. — Frank pracę tę przyjął. Wiadomość powyższa wywołała w towarzyskich kołach Nowego Jorku wielką sensację.

Kilka tysięcy ofiar
CHOLERY

SZANGHAJ, 29.6 (PAT). Epidemia cholery rozszerza się coraz dalej. Liczba chorych wynosi już kilka tysięcy. Sale szpitali przepełnione są chorymi. Ludność chińska wszelkimi sposobami stara się uchylić od obowiązkowego szczepienia. Ulicami miasta krążą patrole, które legitymują przechodniów, domagając się przedstawienia zaświadczeń o szczepieniu ochronnem.

Buerckel znosi święta katolickie
gdyż „tamują tempo życia"

BERLIN, 29.6 PAT. Jak donosi „Deutsche Allgemeine Ztg" z Wiednia, na podstawie rozporządzenia gauleitera Buerckla przestał obwiązać w Austrii szereg świąt katolickich, obchodzonych dotychczas jako święta oficjalne.

Do świąt tych należą przede wszystkim: Boże Ciało i święto Piotra i Pawła.

Rozporządzenie tłumaczy, że musiały być one usunięte z tego powodu, iż hamowały tempo życia gospodarczego i nie leżały w interesie „ludzi pracujących".

GPU chciało otruć Jeżowa
Liczne aresztowania gepistów

PARYŻ, 29.6 PAT „Paris Midi" donosi z Moskwy, że w ub. tygodniu wykryto tam szeroko rozgałęziony spisek mający na celu otrucie Jeżowa.

Otrucia miał dokonać kucharz będący już 10 lat w służbie Jeżowa.

W związku z wykryciem spisku Jeżow nakazał dokonać szeregu aresztowań, m. in. wśród funkcjonariuszy G. P. U. aresztowani zostali: szef kontrwywiadu Szerbakow, który dostarczył kucharzowi trucizny, komisarz Brodski, sekretarz Jeżowa i szereg innych osób.

Jeżow podobno zamierza wykorzystać tę okazję, aby przeprowadzić całkowitą reformę policji. Wszyscy oskarżeni sądzeni będą przez komisję specjalną pod osobistym przewodnictwem Jeżowa.

Terorysta żydowski stracony
Wrzenie w Palestynie

JEROZOLIMA, 29.6 (PAT). Terorysta żydowski Ben - Juseuf skazany na śmierć za zbrojny napad na autobus arabski, stracony został dziś rano po podjętej przez jego adwokata próbie uzyskania ułaskawienia.

Ludność żydowska jest ogromnie podniecona egzekucją i na znak żałoby ogłosiła strajk. Partia rewizjonistów grupująca skrajne elementy syjonistyczne, rozpoczęła gwałtowną kampanię wśród młodzieży.

Większość żydowskich sklepów i kawiarń w Jerozolimie i Tel - Awiwie była zamknięta, a w oknach domów wywieszono czarne flagi. Policja nakazała usunięcie żałobnych znaków. Niepokój na terenie całej Palestyny wyrasta z godziny na godzinę. Po ulicach miast krążą gęste patrole policji angielskiej w stalowych hełmach.

30 dziewczynek w kamiennym grobie
Straszna katastrofa w Japonii

TOKIO, 29.6 PAT W pobliżu Yokosuka ulewne deszcze spowodowały oberwanie się skał na wzgórzu, u stóp którego znajdowała się szkoła dla dziewczynek. Kamienna lawina zmiotła budynek szkolny, porywając ze sobą około 30 dziewczynek, w wieku od 10 do 12 lat. Kilka z nich zdołano uratować, los pozostałych nie jest jeszcze znany.

TOKIO, 29.6 PAT Agencja Domei donosi z Yokosuka że ekspedycji ratunkowej udało się wydobyć z pod zwałów skalnych 6 z pośród 11 dzieci.

Dwie dziewczynki z pośród wydobytych zmarły.

Dalsze poszukiwania trwają. Istnieje jednak małe prawdopodobieństwo, by wydobyto dzieci.

„Polonia Restituta"
DLA EWY CURIE

PARYŻ, 29.6 PAT Dziś ambasador R. P. Łukasiewicz wręczył p. Ewie Curie odznaki kawalerskiego krzyża „Polonia Restituta" nadanego jej przez P. Prezydenta R. P. za książkę, którą Ewa Curie napisała o swojej matce — Marii Skłodowskiej-Curie.

Konferencja
PRZEDSTAWICIELI POLAKÓW Z PREMIEREM HODŻĄ

PRAGA, 29.6 (tel. wł.) W środę odbyły się rozmowy pomiędzy prezydentem ministrów dr. Hodżą a przedstawicielami polskiej ludności w Czechosłowacji. Na zaproszenie przybyli: poseł Leon Wolf oraz Karol Junga.

Omówiono szczegółowo postulaty Polaków, zwłaszcza sprawy ekonomiczne i kulturalne.

Jak wiadomo, ludność polska w Czechosłowacji domaga się nadania jej autonomji w okręgach cieszyńskim i frysztackim.

Następnie dr. Hodża przyjął przedstawicieli ludności węgierskiej, którzy domagają się autonomii dla swej ludności na terenie całego państwa czechosłowackiego, oraz swobodnego używania mowy ojczystej.

Na koniec prezydent ministrów przyjął jeszcze delegację niemieckich socjaldemokratów, przekładając dalszy ciąg konferencji na piątek.

Również i z Polakami będzie on jeszcze rozmawiał, jednakże termin następnej audiencji nie został jeszcze ustalony.

Zjazd P.O.W.
W WILNIE

WARSZAWA, 29.6 (tel. wł.) W dn. 27—29 bm. odbywały się w Wilnie obrady walnego Zjazdu delegatów Związku Peowiaków. Depesze nadesłali: Marsz. Śmigły Rydz oraz szef OZN gen. Skwarczyński i in.

Na zjeździe obecnym był komendant główny Związku Legionistów minister Urych.

Po dwudniowych obradach wybrano nowy zarząd główny z min. Kościałkowskim, jako głównym komendantem.

Szkoła pilotów
IM. MARSZ. ŚMIGŁEGO - RYDZA

LUBLIN, 29.6 (PAT). W dniu dzisiejszym odbyło się w Świdniku pod Lublinem uroczyste otwarcie szkoły pilotów im. Marszałka Śmigłego-Rydza, ufundowanej przez pracowników KKO z całej Polski, połączone z rozpoczęciem pierwszego kursu wyszkolenowego.

9 tys. domów
ZALANYCH

TOKIO, 29.6 PAT. Po czterogodzinnym ulewnym deszczu, przepływająca przez stolicę rzeka Odogawa wylała gwałtownie, zatapiając około 9.000 domków.

Krokodyl porwał
CHŁOPCA

ASSUAN, 29.6 PAT Pod wsią Szallal w Górnym Egipcie krokodyl porwał z grupy kąpiących się dzieci jednego chłopca, zmiażdżył ciało ofiary w swej paszczy i pożarł w oczach policji i mieszkańców wsi.

Mimo ostrzeliwania krokodyla z karabinów unosił się on przez blisko dwie godziny na powierzchni, aż wreszcie zanurzył się pod wodę.

W roku bież krokodyle zaczęły wykazywać niezotowaną od wielu dziesiątków lat ruchliwość, posuwając się coraz dalej po Nilu ku północy.

JAN MATEJKO

W 100-ną rocznicę urodzin nieśmiertelnego mistrza

30-VI-1838 — 30-VI-1938

Jest przywilejem geniuszów, że dopie ro perspektywa lat odsłania potomnym całą głębię ich natchnienia i całą potęgę ich nieśmiertelnego ducha. Matejko należał do tych nielicznych, którzy jeszcze za życia doczekali się w Ojczyźnie należnej sobie czci i uwielbienia. Składano mu za życia hołdy, jakich przed zgonem nie wielu wielkich synów narodu zaznało, a u trumny jego stanęła cała Polska, aby z równą czcią i uwielbieniem złożyć hołd jego zwłokom.

Intuicyjnie odczuwała Polska, że odszedł od niej wielki geniusz — potęgą ducha na równi z wielkimi wieszczami narodu stojący, którego Opatrzność zesłała narodowi na pociechę w ostatnich latach jego politycznej niedoli.

Potrzeba było w przededniu Zmartwychwstania Polski przygotować opinię świata całego, że Naród Polski ma w swoim łonie potężne siły żywotne, ogromną moc kultury, prawo do życia i że może na równi z najkulturalniejszymi i najpotężniejszymi narodami rywalizować w wszechświatowym turnieju o zwycięstwo ducha. Zadanie to spełnił Jan Matejko. Jako mistrz pendzla, jeden z największych na świecie, sławę polskiego imienia rozniósł daleko poza granice Ojczyzny. Choć z ducha wyłącznie naszą był własnością — należał przecież do całego cywilizowanego świata. W historii cywilizacji imię jego jaśnieć będzie po wieki obok imion Rafaela, Rubensa, Tycjana i Velasqueza, — tych wszechświatowych geniuszów, do których dzieł pielgrzymuje ludzkość cała, aby ich promiennym natchnieniem karmić ducha, zgnębionego szarzyzną życia.

Na niebie sztuki naszej zaś był Matejko jakby ogromnym twórczym słońcem, które obudziło niebywały ruch artystyczny, powołując do życia setki innych talentów, okrywając bujnym kwiatem ubogą do niedawna jeszcze niwę polskiego malarstwa.

Malarstwo, osune na tle dziejów polskich znalazło w nim najgenialniejszego odtwórcę. Przed nim były próby tego kierunku, Matejko jednak, pierwszy zdołał rodzaj ten wcienąć w właściwą formę, dać mu akcent prawdy, stworzyć jakiś odrębny świat ludzi, jakiego daremnie dziś szukamy. Patrząc na nich, zdaje się nam, że oto z grobowców powstały największe narodu chwały, że nam przywodzą na pamięć świetność swoich czynów i zagrzewają do walki i wytrwania.

Zmartwychwstającej Polski nie doczekał, ale miał jeszcze jej przeczucie i wielką wiarę w ziszczenie ideału narodowego. Pod genialnym jego pędzlem cała przeszłość nasza, najświetniejsze jej chwile, najwznioślejsze momenty dziejowe, blask oręża polskiego, chwała przodków — wszystko to zmartwychwstało. Obrazy jego wywoływały entuzjazm, elektryzowały cały naród, były wielką lekcją poglądową przeszłości i wskazaniem ideału na przyszłość.

Gdy wypadła wielka rocznica dziejowa, Matejko chwytał za pendzel i uwieczniał na płótnie minioną chwilę historyczną. W ten sposób powstało wiele obrazów, jak **Kopernik, Sobieski pod Wiedniem, Konstytucja 3 Maja, Racławice.**

Gdy w Poznańskim ucisk żywiołu polskiego wzrastał, Matejko przypomina, **Grunwald**, a następnie maluje **Hołd Pruski.** W ten sposób stworzył sztukę narodową.

Z innych dzieł Matejki wymienić należy jeszcze ogromne rozmiarem i ilością postaci obrazy jak **Kazanie Skargi,** (dzieło z 25 roku życia), **Rejtan, Unia Lubelska, Stefan Batory pod Pskowem, Śmierć Zygmunta Augusta, Śluby Jana Kazmerza** i wiele innych. Wizja dawnej Polski, zaklęta w te wspaniałe obrazy Matejki, przekonała zwątpionych, że Polska nie jest legendą, ale rzeczą żywą, prawdziwą i istniejącą.

Do najlepszych dzieł należy też **polichromia kościoła Mariackiego** w Krakowie, który był kolebką Matejki i jego mogiłą (1893) i w którym przez lat blisko 40 na chlubę Polski pracował. Każdy z jego historycznych obrazów był owocem długich i mozolnych studiów, a do malowania typów wybierał najcharakterystyczniejsze twarze z grona współczesnych ludzi.

Historia wydała już dawno sąd o Matejce i określiła jasno jego stanowisko, jako jednego z największych malarzy świata. Był on twórcą narodowym, cząstką ducha polskiego i to daje mu największy tytuł do nieśmiertelności.

W Panteonie chwały narodowej Matejko pozostanie na wieki wyobrazicielem ducha narodu, zaklętego w najwyższe piękno sztuki.

OMNIK KU CZCI OCHOTNIKÓW AUSTRALIJSKICH

Podczas swej wizyty we Francji król Jerzy VI dokona odsłonięcia pomnika ku czci ochotników australijskich poległych na terenie Francji w czasie wojny światowej, wzniesionego przez naród francuski. Na zdjęciu — ogólny widok pomnika z lotu ptaka.

Z trasy międzynarodowego raidu AP

Klasyfikacia zespołów po trzech etapach

Po trzech etapach i próbach rozruchu silnika oraz szybkości płaskiej ogólna kasyfikacja zespołów przedstawia się następująco: 1) Fiat 1100 (Ghisalba, Pronaszko, Ripper); 2) Lancia (inż. Pol turak, dyr. Szwarcsztajn, por. Kołaczkowski); 3) Hanomag (Haeberle, Hanstein, Vondermille).

Punkty karne za uszkodzenie samochodów, obcą pomoc, lub użycie obcych części otrzymają prawdopodobnie nr. 3 Karczewski, nr. 6 Borowik, nr. 7 major Winner (Niemcy), nr 9 Faby (Niemcy) nr 18 Rogoziński, nr 20 Frolewicz, nr. 30 Irena Kuncewicz, nr 32 Praeger — Niemcy, nr 34 Seide (Niemcy), nr 38 Bodeh, nr 45 Steiner (Niemcy), nr 46 Guileaume (Niemcy), nr. 53 kpt. Jastrzębski, nr. 57 por. Kuczyński, nr 58 kpt. Rużycki.

W nocy z wtorku na środę nastąpił start do czwartego etapu Zakopane — Warszawa (626 km). Start odbył się w trzech grupach ze względu na próbę szybkości górskiej na Równicy. Zawodnicy startują według kolejności przyjazdu do Zakopanego.

Pierwsza grupa odjechała z Zakopanego o północy. Druga grupa wystartowała o godz. 2 nad ranem, trzecia grupa opuściła Zakopane o godz. 4 nad ranem.

Odcinek Zakopane — Polana (Równica) wynosi 189 km. tak, że pierwsze wozy rozpoczęły próbę górską około godz. 3 nad ranem.

Po ukończeniu próby zawodnicy udali się do Warszawy, dokąd wozy przybywały w godzinach południowych.

Najdłuższa linia

TELEFONICZNA NA ŚWIECIE

W Rosji rozpoczęto budowę bezpośredniej linii telefonicznej i telegraficznej z Moskwy do Chabarowska. Linia ta będzie najdłuższą linią telefoniczną na świecie. Na trasie z Moskwy do Irkucka o długości 3.430 km. ukończono już budowę sieci telefonicznej i stacyj wzmacniających.

PROGRAM RADIOWY

NEAPOL ŚPIEWA

W czwartek, dn. 30 bm. o godz. 21.00 usłyszą radiosłuchacze z Krakowa na fali ogólnopolskiej audycję, na którą warto zwrócić uwagę. Będzie to audycja muzyczno-słowna w opracowaniu znanego pisarza Jalu Kurka p.t. „Neapol śpiewa". Neapol przysłowiowe miasto pieśni uwiecznione w opezji, pieśniach i filmie dźwiękowym — ukaże się słuchaczom w odmiennej szacie, nadanej mu przez utalentowanego literata.

POLA ELIZEJSKIE
PREMIERA SŁUCHOWISKA
HISZPAŃSKIEGO PISARZA

Dnia 30 bm. o godz. 18.30 wprowadza Polskie Radio do Teatru Wyobraźni premierę hiszpańskiego pisarza, Salvadora Madariagi, pt. „Pola Elizejskie", w reżyserii Antoniego Bohdziewicza. Oryginalny tytuł dialogu Madariagi brzmi „Nowe dialogi umarłych", które wprowadzają słuchacza na Pola Elizejskie, gdzie duchy Goethego, Marii Stuart, Voltera, Napoleona, Karola Marksa i Prezydenta Waszyngtona — rozprawiają spokojnie o sprawach, które na padole ziemskim rozstrzyga się zazwyczaj przy pomocy miecza i ognia. Faszyzm, komunizm, Liga Narodów, przyszłość Europy i świata — oto tematy, tej osobliwej rozmowy guchów. W dziwnym zestawieniu postaci, jakie wprowadza autor nie chodzi o żart, o zwykłą zabawę. Obywatel dzisiejszy niespokojny i nieufny znajdzie w tej rozmowie wiele krzepiących myśli, wiele materiału do rozważań poważnych. Utwór tłumaczył na język polski Włodzimierz Lewik.

CZWARTEK, 30 VI. 1938 R.

5.15 Audycja poranna — 6,20 Muzyka — 6,45 Gimnastyka — 7,15 Orkiestra mandolinistów 11,00 Audycja dla poborowych — 11,20 Fragmenty z oper Ryszarda Wagnera (płyty) — 11,57 Sygnał czasu — 12,03 Audycja południowa — 13,30 Wiadomości bieżące — 14,00 Muzyka (płyty) — 15,10 Giełda zbożowa i towarowa w Katowicach — 15,15 Audycja dla dzieci — 15.30 „Górnośląski poeta morza" — 15,45 Wiadomości gospodarcze — 16,00 Łódzka Orkiestra Salonowa — 16.45 Spółdzielnia zielarska, pogadanka — 17,10 „Czarodziejska Góra w Istebnej", pogadanka — 17,50 Wiadomości rolnicze — 18,00 „Jan Matejko", odczyt — 18,10 Pieśni w wykonaniu Wandy Roesslerowej-Stokowskiej — 18.30 Teatr Wyobraźni: premiera słuchowiska „Pola Elizejskie" wg dialogu Salvadora de Madariaga — 19,00 Utwory Henryka Melcera w wyk. Heleny Ottawowej — 19,20 Pogadanka aktualna 19.30 Wesołe miasteczko, koncert rozrywkowy — 20,55 Pogadanka aktualna — 21,00 „Spółdzielczość wśród dziewcząt śląskich", pogadanka — 21,10 Neapol śpiewa — audycja muzyczno-słowna — 21,50 Wiadomości sportowe 22,05 „Za miedzą", audycja słowno-muzyczna: a) „Surmy śląskie" w oprac. Jarosława Leszczyńskiego w wyk. kwartetu orkiestry reprezentacyjnej KPW. w Katowicach; b) Pogadanka aktualna; c) Wiązanka pieśni ludowych śląskich.

KRONIKA SPORTOWA

Gdańsk — Warszawa 3:2

W meczu piłkarskim pomiędzy reprezentacją Warszawy i Gdańska wygrał Gdańsk w stosunku 3:2 (2:1).

Mecz mało ciekawy. Publiczności około 5 tysięcy.

RKS ZAGŁĘBIE — HAKOACH 3:1

RKS. Zagłębie rozebrało wczoraj treningowy mecz w Będzinie z tamtejszym Hakoachem. Do zawodów tych mistrz Okręgu wystąpił bez Wolskiego, Goldbluma, Klossa i Słubka.

Spotkanie zakończyło się zwycięstwem Zagłębia w stosunku 3:1 (1:0).

O mistrzostwo kl. A

TS. SOSNOWIEC — AKS NIWKA 3:1 (1:1)

TS. Sosnowiec na własnym boisku — pokonał AKS Niwka w stosunku 3:1 (1:1) uzyskując dwa punkty.

Bramki dla Sosnowca uzyskali: Drożniak, Tomecki i Dymarski.

Jedyną bramkę dla AKS Niwka zdobył Lukier.

Przedmecz rezerw zakończył się zwycięstwem Sosnowca w stosunku 3:2.

CZARNI — ORZEŁ 3:0

Z powodu niestawienia się drużyny Orzeł — Czarni uzyskali walcower.

SOLVAY — PŁOMIEŃ 1:1 (0:0)

Imponujący przebieg uroczystości morskich

Zagłębie manifestuje zrozumienie dla idei morskiej

Wczoraj odbyły się na terenie całego Zagłębia uroczystości związane z obchodzonym w całej Polsce „Tygodniem Morskim".

W stolicy Zagłębia, Sosnowcu uroczystości wypadły najokazalej. Piękna pogoda sprawiła, że udział społeczeństwa był jeszcze większy niż w roku ub. co świadczy o coraz większym zainteresowaniu się społeczeństwa zagadnieniem morskim.

W Sosnowcu na stadionie WF i PW zebrały się rano liczne oddziały przysposobienia wojskowego, oddziały Ligi Morskiej i Kolonialnej, Związku Strzeleckiego, Harcerzy, Polskiego Czerwonego Krzyża, Straży Pożarnej, Związku inwalidów i in. Ze stadionu oddziały uformowane w czwórki poprowadził do kościoła zastępca kom. pow. Z. S. p. Zarychta.

Po mszy św., którą odprawił ks. kan. Jankowski, pochód udał się przed Ratusz, gdzie prezes obwodu LMK dr. Kucharski wygłosił dłuższe przemówienie okolicznościowe poprzedzone „Hymnem do Morza" odegranym przez orkiestrę.

Po odegraniu Hymnu narodowego i „Pierwszej Brygady" oraz opuszczeniu bandery odbyła się sprzed dworcem defilada, którą odebrał płk. Smelkowski w otoczeniu prezesa dr. Kucharskiego, p. prezydenta Kaczkowskiego, kpt. Rzepki i in.

Uroczystość zakończono złożeniem wiązanki biało-czerwonych kwiatów na płycie Nieznanego Żołnierza.

W ramach tych uroczystości odbyło się uroczyste poświęcenie sztandaru oddziału LM i K. przy Towarzystwie Sosnowieckim.

Po mszy św. członkowie oddziału LM i K. z generalnym dyrektorem Malplattem i dyr. Condamni'em zebrali się na placu przy biurze sprzedaży, gdzie przemówił w imieniu prezesa oddziału dyr. Gadomskiego, inż. Stefański oraz imieniem władz p. starosta Walewski.

W Dąbrowie Górniczej uroczystość rozpoczęto o godz. 9.30 nabożeństwem w kościele parafialnym, po którym pochód udał się pod pomnik Kościuszki, gdzie nastąpiło okolicznościowe przemówienie.

Po południu odbyła się na „Zielonej" urozmaicona zabawa, z której dochód przeznaczono na LM. i K.

Będzin dzień wczorajszy obchodził również bardzo uroczyście o czym świadczy liczny udział wszystkich miejscowych organizacyj oraz tłumny udział społeczeństwa.

Po południu miejscowy oddział LM i K. urządził festyn z licznymi atrakcjami na Górze Zamkowej.

W Strzemieszycach po mszy św. pochód ruszył z kościoła ulicami miasta, w którym wzięły udział miejscowe organizacje ze sztandarami.

O godz. 20,45 odbyła się pod gołym niebiem przed dworcem północnym akademia, na program której złożyły się przemówienia, podniesienie bandery — przy dźwiękach Hymnu narodowego, koncert orkiestry itp.

Pięknie wypadły uroczystości wczorajsze w Niwce.

Po mszy św. o godz. 11-ej pochód ruszył na kopiec Kościuszki, gdzie nastąpiły przemówienia i podniesienie bandery.

Po południu stadion PMS zgromadził liczne tłumy publiczności niemal z całego Zagłębia, która ochoczo bawiła się na urządzonym przez miejscowy oddział zabawie ludowej.

Piękną uroczystość zakończyło puszczanie wianków na Przemszy.

Oddział LM. i K. w Niemcach urządził również na przystani obok kop. „Juliusz" zabawę morską, która udała się w całej pełni, zasilając fundusze LM. i K.

Przez cały dzień w całym Zagłębiu odbywała się zbiórka uliczna na FOM. Ludzie nie żałowali grosza, rozumiejąc, że dają na wielki i ważny cel.

Ponowne burze z piorunami w Olkuszu

Ofiary w ludziach i pożary

Nad Olkuszem i częścią powiatu Olkuskiego przeszła onegdaj gwałtowna burza z wyładowaniami elektrycznymi, powodując śmiertelne ofiary i pożary.

W Jangrocie piorun zabił na miejscu 58-letniego Józefa Piątka, zajętego pracą w polu. Wskutek przestraszenia się uderzeniem pioruna w pobliską wierzbę, zmarła na udar serca 81-letnia Józefa Kaliś z Olkusza.

Na przedmieściu Sikorka w Olkuszu piorun uderzył w dom Michała Króla kontuzjując poważnie żonę Króla Bronisławę. Dom spłonął.

Poza tym w kilku miejscowościach powiatu od uderzenia pioruna spaliło się kilka domów i stodół.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

30 Czerwiec — **Czwartek**

Wspom. św. Pawła, Lucyny
Słowiańskie: Cichosława.
Słońca wsch. 3.17, zach. 20.1
Księżyca w. 6.49, zach. 21.17

HISTORIA PODAJE:

1650 Odebranie Szwedom Warszawy
1657 Szwedzi opuszczają Kraków.
1838 Urodził się Jan Matejko.
1988 Pogrzeb gen. Józefa Bema w Tarnowie.
1934 Z rozkazu Hitlera rozstrzelano w Berlinie siedmiu przywódców buntu.

PRZYSŁOWIA:

Ani na wsi, ani w mieście — nie wierz n swieście.

RADY PRAKTYCZNE:

Plamy z atramentu na bieliźnie usuwa roztwór kwasu solnego.

ZŁOTE MYŚLI

Poskramiaj swe namiętności, inaczej one ciebie poskromią.

—ooo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Walc dla Ciebie"
EDEN: I. „Zamek tajemnic". — II. „Trójka hultajska".
PATRIA: 1) „Cyganeria", 2) „Ułan Księcia Józefa".

—ooo—

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:
H. Rogowskiego — ul. Małachowskiego 12
W. Dawidskibowej — ul. Piłsudskiego 18
G. Kupferbluma — ul. Nowopogońska 25

—ooo—

10-lecie KSM

W SOSNOWCU

Katolickie Stowarzyszenie mężów, oddział w Sosnowcu, obchodziło ostatnio swe święto patronalne, a zarazem 10-lecie swego istnienia. O godz. 8 rano odprawił ks. asystent oddziału St. Łopaciński mszę św. w intencji członków, a ci gremialnie przystąpili do Komunii św. Po południu odbyło się uroczyste zebranie w pięknie przystrojonej zielenią i kwiatami świetlicy oddziału. Zebranie zaszczycili swoją obecnością p. prezes PAK mec. dr Braun i przedstawiciele sąsiednich oddziałów A. K.

Podczas zebrania wygłosił ks. asystent podniosły referat na temat: „Serce Jezusa — a serce męża katolickiego". Następnie odbyło się odebranie przyrzeczenia od nowych członków. Przed zakończeniem wręczył prezes oddziału p. Z. Łogiewa zasłużonym członkom dyplomy uznania. Dyplomy te otrzymali pp. Olszewski Józef, Blocher Piotr, Niedbał Antoni, Borkowski Bolesław, Choroński Roman, Chętkowski Stefan, Widera Roman, Pawlaczyk Władysław i Barusiewicz Teofil. Na zakończenie odśpiewano pieśń: „My chcemy Boga".

Śmierć w nurtach Przemszy

12-letniej dziewczynki

Ponieważ od kilku dni mamy pogodę, ludzie uciekają więc przed słońcem do wody, by ochłodzić się i orzeźwić. Jak co roku — początek robią dzieci i młodzież. Lecz też jak co roku — rzeki pochłaniają dziesiątki i setki ofiar. Jedni nie umieją pływać, drugich skurcz chwyta na głębinie — i toną. Najwięcej ofiar jest wśród dzieci i młodzieży.

W Przemszy pod Będzinem kąpała się wczoraj 12-letnia Frajdla Zyzak. Mimo upomnień zaszła za daleko — na głębinę i wpadszy w wir rzeki poszła na dno. Wyciągnięto ją na brzeg, lecz wszelka pomoc okazała się bezskuteczna. Zwłoki dziewczynki oddano zrozpaczonym rodzicom.

KRONIKA ZAWIERCIA

Co będzie z pomnikiem

MICKIEWICZA W ZAWIERCIU

W okresie niewoli, staraniem grupy ludzi dobrej woli w Zawierciu w b. parku „Bronisławów" nastąpiło odsłonięcie pomnika Adama Mickiewicza. Uroczystość ta miała charakter wielkiej manifestacji. Po odzyskaniu niepodległości wszelkie uroczystości i obchody narodowe i państwowe w Zawierciu kończyły się przed pomnikiem Mickiewicza. Z powodu zupełnego zaniedbania, stan pomnika jest poważnie zagrożony.

W ub. r. powstał w Zawierciu komitet odbudowy pomnika Adama Mickiewicza i przeniesienia go do parku miejskiego im. A. Mickiewicza.

Sprawa tak paląca zupełnie ucichła i nic słychać, by komitet poczynił jakie kroki do odnowienia pomnika i przeniesienia go na właściwe miejsce.

Do sprawy tej należy niezwłocznie przystąpić i niedopuścić do kompletnego niszczenia się się wielkiej pamiątki, która była wzniesiona w czasach niewoli. Nadmienić należy, że w Zawierciu nie ma żadnego pomnika. Poza jedynym pomnikiem w b. parku „Bronisławów" i tablicy marmurowej w parku miejskim Lewensztajna, który częściowo ofiarował grunt miastu pod park miejski.

Zatwierdzenie zarządów

OCHOTN. STRAŻY POŻARNEJ W SOSNOWCU

Uchwałą zarządu oddziału powiatowego z dnia 25 bm., zostały zatwierdzone następujące zarządy:

1) Stowarzyszenie ochotniczej straży pożarnej w Grodźcu w składzie pp.: Bronisława Imiołczyka jako prezesa, Tadeusza Przybylockiego jako p. o. naczelnika i Ignacego Czerwińskiego, Henryka Brzozowskiego, Wojciecha Zmysło, Bolesława Kuchty, Piotra Wieczorka i Romana Dróździa — jako członków.

2) Stowarzyszenie Ochotniczej straży pożarnej w Ząbkowicach w składzie pp.: Bolesława Sobczyka jako prezesa, Bolesława Krzykawskiego jako p. o. naczelnika i Leona Nowakowskiego, Antoniego Kierońskiego, Adama Czarneckiego i Józefa Sikorskiego — jako członków.

—oOo—

NIKT NIE GWARANTUJE ZA NIEZNANY TOWAR

Ale za dobroć i czystość takiej marki jak „mydło Kołłontay" gwarantuje jedna z największych polskich fabryk.

—ooo—

Odznaczeni strażacy

OSP PRZY KOP. CZELADŹ

Przyznano srebrne i brązowe medale zasługi dla członków OSP przy kop. „Czeladź": Szymańskiemu Józefowi, srebrny, Ciemniewskiemu Józefowi, Dyrce Józefowi, Kozłowi Stanisławowi, Kozłowi Józefowi, Ochmanowi Wincentemu, Siemieńcowi Edwardowi i Szymańskiemu Franciszkowi — brązowe.

OD ADMINISTRACJI

Do dzisiejszego numeru dołączamy dla naszych zamiejscowych prenumeratorów przekazy rozrachunkowe celem uiszczenia przedpłaty za miesiąc lipiec

KRONIKA OLKUSZA

Nowy kierownik

STAROSTWA OLKUSKIEGO

Kierownictwo starostwa powiatowego w Olkuszu, jako p. o. starosty, objął wicestarosta powiatu Opatowskiego, p. Stanisław Mędela.

Dwaj niebezpieczni złodzieje

WYSŁANI DO BEREZY

Do miejsca odosobnienia w Berezie wysłano dwóch zawodowych złodziei — postrach Sławkowa i okolicy, Józefa Niemczyka i Józefa Osaka ze Sławkowa.

Obydwaj byli już kilkakrotnie karani za rabunek, przy czym kontaktowali się oni w swoim czasie z osławionym Maruszeczką.

Usuwanie szpetoty

W OLKUSZU

Naskutek zarządzenia władz administracyjnych w ub. wtorek robotnicy magistraccy przystąpili do usuwania płotów, murów i szpetnych bud na terenie Olkusza.

Od kilku dni zauważyć można również intensywną pracę przy usuwaniu płotów ze starych podkładów kolejowych na posesji dyrekcji kolejowej w Olkuszu.

W najbliższych dniach rozpocznie się malowanie płotów, które jako estetyczniejsze nie ulegną zagładzie.

WYSTAWA KSIĄŻKI W RUMUNII

Na zdjęciu król Karol II podczas zwiedzania otwartej w Bukareszcie wystawy książki.

Na Helu

NIE WOLNO PALIĆ

Rok rocznie powstają na półwyspie helskim pożary od niedopałków papierosów. Powstanie ognia było zawsze ułatwione w okresie letnim stale panującą suszą na wydmach helskich. Liczne uschnięte drzewa łatwo padały pastwą ognia. Szkody wyrządzane przez pożary wyrządzały stratę nietylko materialną, w postaci spalonego lasu, ale przedewszystkim niszczy wydmy, na których rosną drzewa, gdyż przez pożar i zniszczenie drzew osłabiało się odporność wydm, chroniących miejscowości nadmorskie od strony wielkiego morza. W tym roku wydano zarządzenie, zabraniające palenia papierosów na wydmach nadmorskich. Nie stosujących się do tego zakazu, spotkają surowe kary.

DROBNE OGŁOSZENIA

UZDROWISKA

MONSALVAT

Sanatorium przyrodolecznicze, dietetyczne i wypoczynkowe — Olchowce, poczta Sanok. Luksusowe utrzymanie. Ceny umiarkowane. — Prospekty na żądanie. 2848

PENSJONAT „Szubertówka"

Poleca pokoje do wynajęcia z całodziennym utrzymaniem, miejscowość sucha i lesista, plaża, kościół na miejscu. Stacja kolejowa Żarki — letnisko, 5 minut od stacj. 2582

LOKALE

POSZUKUJĘ

mieszkania 2 względnie 3 pokojowego z wszelkimi wygodami. Oferty Biuro Ogłoszeń J. Hławski, 3-go Maja 23. 3029

Różne

POMNIKI

i rzeźby artystyczne oraz wszelkie wyroby betonowe poleca tanio „Wiktoria" Dąbrowa, ul. Narutowicza 41, tel. 68-456. Dogodne warunki płatności! Robota gwarantowana!

FERRY ROCKER

TAJEMNICA WIEŻY

Powieść kryminalna

Przekład Eugeniusza Bałuckiego

27)

— Tak, proszę pani, niewymownie przykry... — mruknął odwracając głowę — wycięcie w sukni Łucji było rzeczywiście za głębokie.

— Jestem niepocieszona. Bardzo lubiłam Archiego. To był miły i światowy człowiek.

Przysunęła się i tym razem oparła się naprawdę o Johna, który pomyślał w zakłopotaniu że brakuje tylko, by się zjawił niespodziewanie jej mąż i urządził piekielną awanturę.

— Najmocniej przepraszam, panią — bąknął, cofając się nieco. — W tej chwili nie mam czasu... mam pilną sprawę do załatwienia...

Z niedwuznacznym pośpiechem ujął za klamkę.

— A nie mogłabym panu towarzyszyć? Trochę świeżego powietrza zrobi mi doskonale. Mój mąż i pan Fenwick są tak zajęci, że zupełnie zapomnieli o nas, biednych kobietach.

Okazało się na szczęście, że pan Lawrence miał znacznie więcej czasu,niż przypuszczała jego małżonka, ponieważ w następnym momencie uchylił drzwi i przywołał ją ostro.

John skorzystał ze sposobności i ulotnił się.

Obawiał się jednak poważnie, że pani Lawrence — potrzebująca gwałtownie pocieszenia — może go dopędzić, wobec tego okrążył szybkim krokiem dom i wybiegł na aleję prowadzącą do altanki.

Myślał z dziwnym uczuciem, że jeszcze wczoraj spacerował po tej dróżce z człowiekiem, który leżał teraz martwy w swoim pokoju.

Lekarz powiedział, że Archie został otruty. Tego wystarczyło w zupełności, by obudzić podejrzenia w starym Lawrensie, który twierdził dotąd, że rodzina tylko nań czyhała, teraz będzie dowodził z niemniejszym przekonaniem, że syn padł ich ofiarą.

W obu wypadkach John nie podzielał zdania swojego szefa, zwłaszcza jeśli chodziło o Archi'ego, któremu pod względem zdrowia dużo brakowało. Ciągłe używanie morfiny musiało ostatecznie zatruć organizm i zrujnować nerwy. W tym stanie mógł wreszcie ulec depresji i popełnić samobójstwo.

John stał kilka chwil zamyślony głęboko. Odwrócił przypadkiem głowę w kierunku altanki i spostrzegł nagle, że jakiś człowiek wyskoczył z zarośli, rozejrzał się na wszystkie strony i znikł prędko w drzwiach domku.

Harrigan nie wierzył własnym oczom. Przecież znał tego człowieka — był to pan Murray! Zdążył już powrócić! Wszak widział, jak odjeżdżał z doktorem Palmerem!... Poza tym zachowywał się ten młodzieniec, łagodnie mówiąc, niezrozumiale — wślizgnął się do wnętrza niczym włamywacz.

Zbliżył się prędko do altanki, szarpnął za klamkę i zatrzymał się na progu: Murray siedział w plecionym fotelu.

— Hallo! Co pan tu robi?

Murray wstał. Patrzał spokojnie, wcale nie wyglądał na zaskoczonego.

— Niech pan mówi ciszej — powiedział stłumionym głosem. — Nie chcę, by mnie tu widział ktokolwiek.

— W takim razie niezbyt zręcznie pan to urządził.

— Widziałem jak pan tędy szedł. Chciałem z panem pogawędzić trochę, ale nie w tym pudle drewnianym. Nie zna pan jakiegoś bardziej odpowiedniego miejsca, gdzie nas nikt nie podsłucha?

— Szczerze mówiąc, nie. Sądzę, że będzie najlepiej, jeśli pójdziemy w głąb parku... chociaż wolałbym się nie oddalać od dworu.

W milczeniu opuścili altankę. John palił się z ciekawości, lecz upłynęło dobre kilka chwil i jego towarzysz nie odezwał się jednym słowem. Nie wytrzymał wreszcie i zapytał:

— Gdzie pan zostawił mój wóz, panie Murray?

Młody człowiek rozejrzał się uważnie i pociągnął Johna za grube drzewo.

— Wóz?... Gdzie jest mój wóz? Prawdopodobnie doktór Palmer jeszcze nim nie dojechał na miejsce. Ja wyskoczyłem po drodze. Rozwiązanie zagadki jest bardzo proste, panie Harrigan. — Popatrzał na Johna, jak gdyby rozważał, czy jest godny zufania. — Oczywiście pan ma prawo zwrócić się do mnie po pewne wyjaśnienia — podjął po chwili. — Dam je chętnie, ale pan musi przyrzec, że się z tym nie zdradzi. Nigdy nie byłem Murray'em. Jestem inspektorem londyńskiej policji śledczej. Nazywam się Hardy.

John przyglądał mu się z szacunkiem i podziwem.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednolamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdem kosztują: 30 drobnych ogł. 20 zł. 20 drobnych ogł. 15.00 zł. 10 drobnych ogł. 7.00 zł. 5 drobnych ogł. 4.00 zł. Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 g

Oddziały „Kuriera Zachodniego": BĘDZIN, Małachowskiego 7, tel 713.91. — DĄBROWA, ul. Sobieskiego, róg 3 Maja p. J. Góralski.—GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. KIELCE, Sienkiewicza — ŁAZY, Władysław Jawoiski.—OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszzewskiego. — STRZEMIESZYCE księgarnia W. Bagińskiej.—ZAWIERCIE, 3 Maja 29.—ZĄBKOWICE, kiosk p Krupy.—ŻARKI, Fr. Cacoń — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego FILICA, Rynek. Jaw — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" w SOSNOWCU PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.